

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2021

VIII. volební období

Pozměňovací návrh

Olgy Richterové

k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

(sněmovní tisk č. 911)

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony se mění takto:

1. V části první čl. I bodě 66 se částka „54 000 Kč“ nahrazuje částkou „66 000 Kč“.
2. V části první čl. I bodě 80 se v § 47j odst. 1 písm. a) částka „12 000 Kč“ nahrazuje slovy „1,5násobek minimální mzdy“.
3. V části první čl. I bodě 80 se v § 47j odst. 1 písm. b) částka „16 000 Kč“ nahrazuje slovy „1,8násobek minimální mzdy“.
4. V části první čl. I bodě 80 se v § 47j odst. 1 písm. c) částka „20 000 Kč“ nahrazuje slovy „2násobek minimální mzdy“.
5. V části první čl. I bodě 80 se v § 47j odst. 1 písm. d) částka „30 000 Kč“ nahrazuje slovy „2,5násobek minimální mzdy“.
6. V části první čl. I bodě 80 v § 47j odstavec 2 zní:
„(2) Výše odměny pěstouna osoby v evidenci za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak, činí
 - a) 1,8násobek minimální mzdy, jde-li o osobu v evidenci, která není zároveň osobou pečující,
 - b) 2,25násobek minimální mzdy, je-li osoba v evidenci zároveň osobou pečující, které je do péče svěřeno 1 dítě,
 - c) 2,5násobek minimální mzdy, je-li osoba v evidenci zároveň pečující osobou, které je do péče svěřeno 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).“.
7. V části první čl. I bodě 80 se v §47j odstavec 3 zní:
„(3) Za každé další dítě svěřené do péče osoby pečující se odměna pěstouna podle odstavce 1 písm. b) a d) a podle odstavce 2 písm. b) a c) zvyšuje o 0,45násobek minimální mzdy.“.
8. V části první čl. I bodě 80 se v §47j odstavec 3 zní :
„(4) Odměna pěstouna podle odstavce 1 písm. d) a podle odstavce 2 písm. b) a c) se zvyšuje o 0,45násobek minimální mzdy za každé další dítě svěřené do péče osoby pečující, jde-li o dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).“.
9. Část třetí zní:

„ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o státní sociální podpoře

Čl. IV

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 137/1996 Sb., zákona č. 132/1997 Sb., zákona č. 242/1997 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 158/1998 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 125/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 315/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 124/2005 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 204/2005 Sb., zákona č. 218/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 414/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 331/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 48/2013 Sb., zákona č. 267/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 253/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 98/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 349/2019 Sb. a zákona č. 363/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 5 odst. 1 písmeno f) včetně poznámky pod čarou č. 77 zní:
„f) rodičovský příspěvek a opakující se zaopatřovací příspěvek⁷⁷⁾“,“.

Poznámka pod čarou č. 77 zní:

77) § 50b zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

2. V § 30a, odstavec (3) zní: Je-li dítě rozhodnutím soudu svěřeno do pěstounské péče s nárokem na odměnu pěstouna, nárok na rodičovský příspěvek nevzniká.
3. V § 30b, odstavec 1, písm. c) se slova „s výjimkou pěstounské péče na přechodnou dobu“ nahrazují slovy „s výjimkou pěstounské péče s nárokem na odměnu pěstouna“.

Odůvodnění:

Návrh na výrazné zvýšení odměňování pěstounů směřuje k zajištění náhradní rodiny pro co největší počet dětí, které z různých důvodů nemohou vyrůstat ve svých původních rodinách. To, že ústavní péče je mnohem nákladnější jak v okamžitých nákladech, tak zejména v nákladech budoucích, je dnes už nezpochybnitelným faktem. Profesor Ptáček ve své rozsáhlé studii o vlivu ústavní výchovy říká: Ze srovnání podskupin respondentů podle typu náhradních forem výchovy vyplynulo, že **„téměř ve všech parametrech dosahují respondenti žijící v pěstounských a adoptivních rodinách lepších výsledků než ti, kteří prošli výhradně ústavní výchovou (eventuálně v kombinaci s původní nefunkční rodinou)“**.¹

Konstatování navrhovatele novely zákona, že je potřeba podpořit pěstounskou péči tak, aby přicházeli noví zájemci a ti stávající nemuseli odcházet, je oprávněné. Navrhované zvýšení odměny o dva tisíce korun pro pěstouny na přechodnou dobu je však naprosto neadekvátní, zvláště v situaci, kdy se odměna pro přechodné pěstouny nezvýšila od r. 2013. Zejména v kontextu současné snahy o zamezení pobytu nejmenších dětí v ústavní péči je otázka počtu pěstounů na přechodnou dobu klíčová. Proto PN obsahuje výrazné zvýšení odměny pěstouna pro tzv. osoby v evidenci, a také její další zvyšování v případě, že přechodný pěstoun pečuje o skupinu sourozenců.

Zároveň je navrhováno zvýšení odměny pro tzv. dlouhodobé pěstouny s tím, že by současně ztratili nárok na rodičovský příspěvek. Je třeba, aby stejně jako pěstouni na přechodnou dobu měli dlouhodobí pěstouni lepší finanční zabezpečení bez ohledu na to, o jak staré dítě pečují, aby nebyli nuceni přijímat do péče jen malé děti s nárokem na rodičovský příspěvek (dále RP). Odměna pouze z jednoho zdroje tak situaci zpřehlední a odpadne nutná administrativa kolem vyřizování RP, navíc se zvýší šance, že se i pro starší děti budou snadněji nacházet náhradní rodiny.

Výše odměn a příspěvků pro oba typy pěstounské péče pak není definována konkrétními částkami, ale (různým) poměrem k minimální mzdě, aby do budoucna kopírovala vývoj ekonomiky a nebylo třeba kvůli každé valorizaci měnit zákon.

Podobně je potřeba zvýšit státní příspěvek na výkon pěstounské péče, který rovněž nebyl od r. 2013 valorizován, přestože je doprovázení významnou prevencí proti selhávání pěstounské péče. Zvýšení na 54 000 korun ročně za jednu doprovázenou rodinu je však naprosto nedostatečné – doprovázející pracovník musí mít vysokoškolské vzdělání a je nanejvýš žádoucí, aby byl i zkušený a měl praxi, proto musí mít i odpovídající finanční ohodnocení. Finanční analýza doprovázení, kterou v roce 2019 zpracovala Asociace dítě a rodina ve spolupráci se svými členskými organizacemi, problematiku podrobně vysvětluje².

První předběžné zprávy z Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, který této době finalizuje výzkum zadaný MPSV, hovoří o potřebné částce kolem 70 000 ročně na jednu doprovázenou rodinu. Navrhujeme tedy zvýšení příspěvku na 66 000 Kč ročně na jednu uzavřenou Dohodu o doprovázení.

Důvody, proč je potřeba investovat peníze do náhradní rodinné péče místo do péče ústavní shrnuje zpráva organizace LUMOS Investice do dětí: „**Mnoho výzkumů prováděných po celém světě v posledních 80 letech ukázalo, že institucionalizace působí dětem významnou újmu a že může mít celoživotní fyzické a psychické následky. Zejména nejmenší děti se v důsledku nedostatku individuální interakce s rodiči nevyvíjejí tak, jak by měly, a byl prokázán významný dopad institucionalizace na raný rozvoj mozku.**“³

¹ Prof. Radek Ptáček a kol.: Vliv náhradních forem péče na vývoj dětí a život dospělých; longitudinální studie

(https://www.vzd.cz/sites/default/files/Vliv_nahradnich_forem_pece_na_zivot_a_vyvoj_ditete.pdf)

²https://www.ditearodina.cz/images/Dohody_o_vykonu_PP__navyseni_prispevku_final_s_kazu_istikou.pdf

³ *Investice do dětí*

https://lumos.contentfiles.net/media/assets/file/Investice_do_deti_CELA_ZPRAVA_web_ilwLbI5.pdf